ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

НАШЕ ЖИТТЯ

Газета виходить щотижня з липня 1967 року

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

№ 40 (378) | Субота, 12 жовтня 1974 р. | Ціна 2 коп.

ДНІПРОВСЬКА ВОДА

В. Д. РАДЧЕНКО
Герой Радянського Союзу

Холодну, крижану, але рідну дніпровську воду, за яку ми боролися до загину, не шкодуючи свого життя, згадую я щоразу, коли зустрічаюсь з рідним Києвом, з його пам'ятником Слави, з його гранітним Ватутіним, коли гортаю сторінки своїх фронтових щоденників.

Це було в 43-ому. Після блискучої перемоги в Курсько-Орловській битві, наша, 167-ма стрілецька дивізія, командуючим артилерії якої я був у той час, разом з іншими у складі 38-ї Армії уже звільнила від фашистської погані перше українське місто Суми, потім Ромни й багато інших населених пунктів. Ми йшли в напрямку Києва. На шляху нашого наступу ми бачили всі страхіття, які тільки можна було зустріти під час Великої Вітчизняної війни. Нерідко, вриваючись у населені пункти, ми заставали наших співвітчизників в палаючих хлівах, обплутаних колючим дротом. І солдати безстрашно кидались у вогонь, рятуючи їм життя. Ми бачили колодязі, набиті трупами дітей, жінок і стариків. Ми бачили, що, відступаючи, відчуваючи свій неминучий крах, ворог скаженів, знищував на своєму шляху все, що тільки встигав. І це ще більше викликало у наших серцях гнів і почуття помсти, бажання якнайшвидшої перемоги над цією бездушною смертоносною силою.

Невгамовне бажання перемогти якнайшвидше особливо заповнювало серця радянських воїнів з наближенням до колиски трьох братніх народів, столиці Радянської України — Києва, коли наша дивізія з боями форсувала Десну і підійшла до лівого берега Дніпра, на північ від Києва, проти населеного пункту Лютіж.

Вода, холодна, крижана, але рідна, Дніпровська! О, скільки сил, снаги, мужності, відваги, військової доблесті черпав у своє серце кожен воїн, якому серед перших вдалося набрати її з Славутича у солдатську флягу, в пляшки для товаришів! Ця вода передавалась з рук в руки, аж до вищого командування, як символ Києва, символ близької перемоги.

Відповідно до наказу з'єднання й частини розпочали безпосередню підготовку до форсування Дніпра. Вона полягала в будуванні легких плотиків і більших плотів на базі порожніх бочок з під бензину та каністр, в ремонті барж, рибальських човнів, що вціліли від знищення ворогом, оскільки табельні переправочні засоби були використані нами в попередніх боях з форсуванням річок.

У зв'язку з тим, що ворог був на правому, вищому березі Дніпра і міг звідти спостерігати розташування наших бойових порядків, ми вимушені були всі підготовчі роботи виконувати дещо в тилу, подалі від берега, використовуючи для маскування узлісся, особливості місцевості, чагарники. Безпосередньо біля Дніпра на нашому березі розташовувалась тільки бойова охорона.

Складність форсування Дніпра полягала ще й в тому, що німці сильно укріпили правий берег, свої бойові позиції, але ми не могли з свого берега спостерігати те, що робилося там.

Та ось період підготовки до форсування закінчився.

Я, як командуючий артилерією дивізії, був викликаний у штаб корпусу, де одержав наказ: під пологом ночі переправитись з першим десантом на протилежний берег Дніпра й звідти управляти вогнем артилерії.

По сигналу десант у кількості 47 чоловік і я з ними почали переправу. Пливли на маленьких плотиках з сухих дощок. Окрім зброї, на мені була радіостанція, загорнута в плащпалатку, просалену гарматним салом, що мало запобігти руйнуванню схеми радіостанції у воді.

(Закінчення на 2-й стор.).

До 30-річчя визволення України від німецько-фашистських загарбників

Закличне слово „Вперед"

МІСЯЦЬ ЗА МІСЯЦЕМ, ДЕНЬ ЗА ДНЕМ

УСПІХИ Червоної Армії взимку 1942—1943 років, особливо на Волзі та Дону, створили сприятливі умови для розгрому ворога в наступних боях. Почалося масове вигнання гітлерівців з тимчасово окупованої ними території нашої Батьківщини. Перегортаємо хвилюючі сторінки історії.

* На 750-кілометровій ділянці від гирла річки Сож до Запоріжжя у смузі Центрального, Воронезького, Степового та Південно-Західного фронтів розгорнулося форсування Дніпра. Воно складалося з багатьох майже одночасних операцій на різних напрямах.

21—30 вересня війська Центрального і Воронезького фронтів форсували Дніпро і захопили плацдарм на його правому березі на південь і на північ від Києва.

* О четвертій годині ранку 6 листопада, напередодні 26-ї річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції, столиця Радянської України була очищена від ворога. За визволення Києва героїчно бились представники всіх народів нашої Батьківщини. Так, у складі гарматної обслуги Героя Радянського Союзу старшого сержанта таджика Х. Кінжаєва були воїни шести національностей. Наводчик Самойлов — росіянин, заряджаючий Пройданов — українець, гарматні номери: Качаєв — мордвин, Тимофеєв — марієць, Чирков — удмурт. Усі вони поклялися бити ворога, не шкодуючи сил і крові, і з честю додержали своєї клятви.

Битва за Дніпро — одна з великих операцій Вітчизняної війни. Вона була блискучим продовженням перемог радянської зброї, одержаних під Сталінградом і Курським. Битва за Дніпро ознаменувала остаточний корінний перелом у ході Великої Вітчизняної війни і створила передумови для визволення від окупантів Правобережної України.

* 8 жовтня радянські війська визволили від фашистів останній населений пункт Дрогобицької області — село Лавочне. Відтепер уся територія Української РСР була очищена від німецько-фашистських окупантів. Повністю і назавжди! Це була видатна подія в житті українського народу і всіх народів-братів нашої Батьківщини.

14 жовтня 1944 року в Києві відбулися урочисті збори, присвячені визволенню республіки.

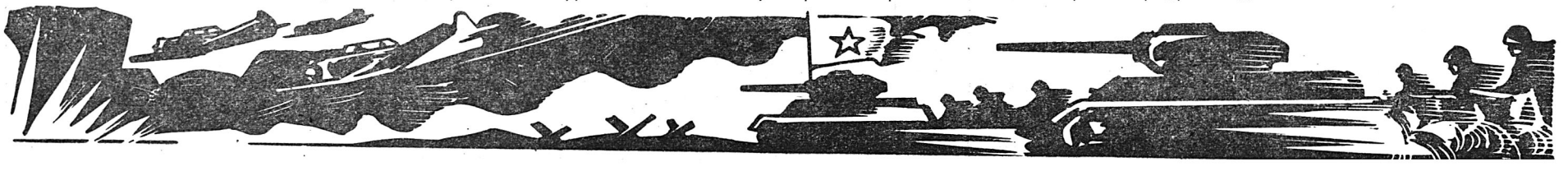

ДО 30-РІЧЧЯ ВИЗВОЛЕННЯ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ ВІД НІМЕЦЬКО-ФАШИСТСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ

РАТНІ ШЛЯХИ ВОЇНА

Кожного ранку крутим схилом вулиці неквапно проходить уже літній чоловік. Сивина припорошила його скроні, а й досі в його поставі відчувається військова виправка. Не кожний знає, які випробування випали на долю цієї людини в тяжкі роки війни, скільки разів дивився він у вічі смерті і виходив переможцем.

...В 1939 році 18-річного комсомольця з села Сінгури, що на Житомирщині, Сашу Трохимця після закінчення десятирічки було направлено до офіцерської школи.

Перше бойове хрещення техніклейтенант О. Трохимець одержав біля Чуднова, коли із жменькою бійців і працівниками військових складів довелося відбивати численні атаки фашистських десантників. Два тижні розбивалися ворожі атаки об мужність радянських воїнів, два тижні фронт одержував боєприпаси. Тільки, коли німці зайняли Чуднов і нависла загроза оточення, склади були висаджені в повітря, а їх захисники лісовими стежками пробилися на з'єднання з радянськими військами.

О. О. ТРОХИМЕЦЬ.

Потім знову бої. На цей раз за Київ, де більше двох місяців героїчні захисники міста завдавали ворогу тяжких втрат, зриваючи плани гітлерівців на «блискавичну війну».

Під Ромнами, частина, в якій служив Трохимець, попала в оточення. Розгорівся жорстокий бій за міст через річку Сулу. В цьому бою лейтенанта було тяжко поранено. Непритомного командира бійці залишили у крайній хаті, а самі з боєм пробилися через річку.

Поволі поверталися сили і гоїлися рани. Господар дому, Пилип Колодяжний з дружиною і дочкою Пашею, ризикуючи життям, доглядали пораненого, як рідного, ділилися останнім, оберігали від гестапівців.

Ледве дочекавшись весни, боєць попрощався з своїми рятівниками. Куди податися? Фронт далеко, та й сам ще не зміцнів. Вирішив пробиратися на Полісся, в надії зв'язатися з підпільниками або партизанами. Аж літом закінчив свою важку подорож. Трохи відпочив у рідному селі, став приглядатися до людей. Шкільна подруга, Наташа Вівдич, допомогла налагодити зв'язки з підпіллям.

Керівник підпільної групи, капітан Ілля Жучков доручив Трохимцю, поки той зміцніє, організувати збір боєприпасів і вибухівки. Молодий підпільник встановлює зв'язки з словаками, що охороняли склади біля Пряжева. Словаки всією душею ненавиділи «швабів» і ризикуючи, передали підпільникам велику кількість гранат та озброєння.

Пізніше підпільника переводять в партизанський загін спеціального призначення ім. Чапаєва. Створюються розвідувально-диверсійні групи, активним учасником яких стає О. Трохимець, Н. Вівдич, С. Ожоженко та інші бойові побратими.

Лінія фронту нестримно наближалася на захід. Підпільники і партизани посилюють розвідувальну і диверсійну роботу, відрізок залізниці Житомир — Фастів перетворюється на звалище військових ешелонів і техніки ворога.

Переодягнувшись у німецьку форму, О. Трохимець разом з командиром взводу загону Сергієм Ожоженком, не викликаючи підозри, проходили з відступаючими частинами німців десятки кілометрів, збираючи цінну інформацію.

З великою любов'ю згадує колишній підпільник свого партизанського друга С. Ожоженка. Це була людина залізної волі і незвичайної сміливості. Залишившись після визволення України на партійній роботі, він загинув у мирний час від руки націоналістичних запроданців.

Після звільнення Києва підпільний міськком КП України доручив О. Трохимцю захопити з групою партизанів склади військового спорядження і боєприпасів, які ворог намагався висадити в повітря. Група успішно виконала завдання. Вартових було знято і замінено своїми людьми.

Коли забігали факельники, щоб підпалити склади, їх зустріли вогнем. Кількох було знищено, а решта розбіглися. Велика кількість боєприпасів та іншого військового спорядження дісталася радянським військам.

В одному з боїв О. Трохимця знову контужено й поранено в ногу. А після звільнення Житомирщини й короткого відпочинку, партизан іде на фронт, де оволодівае професією сапера і очолює групу саперів. В серпні 1944 року при виконанні чергового завдання, сапера, якому не дано помилятися, втрете було контужено. Після довгого і наполегливого лікування боєць знову повертається до життя, але назавжди перестав чути.

Через 20 років Трохимець зустрівся з багатьма бойовими побратимами, деякі з них вважали його загиблим. Скільки споминів, скільки слів! Після війни колишнього солдата знайшли й урядові нагороди, якими його відзначила Батьківщина.

Ф. САВЕНОК.

НІХТО НЕ ЗАБУТИЙ, НІЩО НЕ ЗАБУТЕ

На фото: (вгорі) Вічний вогонь на могилі Невідомого солдата.

Внизу: біля пам'ятника Герою Радянського Союзу **С. П. Мохову** у м. Ніжині.

Закінчення. Поч. на 1-й стор.

ДНІПРОВСЬКА ВОДА

Але як тільки ми вийшли на середину дзеркала річки, німці відкрили шквальний кулеметний і мінометний вогонь.

Переправилось лише 17 чоловік. Вийшовши на берег, ми непомітно зникли з поля зору ворога. Я добре пам'ятав цю місцевість, оскільки село, в якому я народився і ріс (Раківка) розташоване неподалік від Лютежа. Ми швидко зайняли бойові порядки.

На світанку німці знову помітили нас, і взвод їх пішов в наступ.

Пам'ятаю, один з десантників, напившись з своєї фляги води, запропонував товаришу: «Хочеш? — Дніпровська...»

— За Батьківщину! — пролунала команда.

Інтенсивним автоматним і кулеметним вогнем ми відбили атаку ворога. На полі бою були знищені майже всі фріци. Але артилерійського вогню я ще не вів — не встиг зв'язатися з своєю артилерією.

Через чотири години фашисти рушили на нас з танками й бронемашинами. Але до цього часу я вже підготував вогонь своєї артилерії по ділянках, і, як тільки німці вийшли на узлісся, я подав команду для бригади РС («Катюш»), і тут же над ворогом з дня стала ніч, з дерев лишились стовбури, з німецької техніки — жалюгідні уламки, а самі німці... їх наче й не було.

Атаки повторювались через кожні чотири години протягом трьох днів. І всі вони були відбиті.

У цей час саперний батальйон нашої дивізії зводив понтонний міст через Дніпро. А на нашому маленькому плацдармі з'явились спочатку батальйон, потім полк і вся дивізія.

Водночас це ж робили й інші частини і з'єднання 38-ї Армії. Так створився Лютіжський плацдарм, з якого в ніч з п'ятого на шосте листопада 1943 року наша дивізія разом з іншими частинами й з'єднаннями приступила до безпосередніх бойових дій по звільненню міста і вже вранці 6 листопада звільнила його.

Отака вона, Дніпровська вода! Крижана, але рідна.

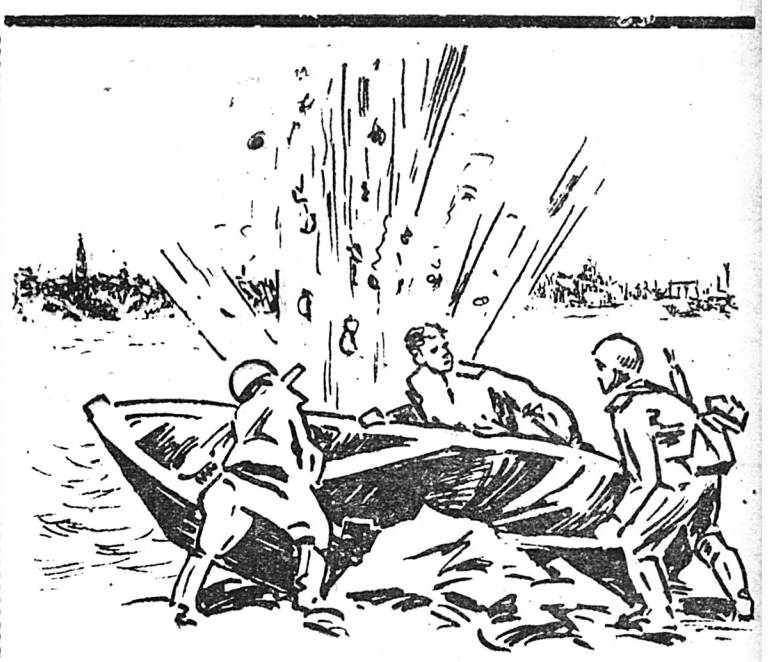

У колективі Вінницького УВП повагою й авторитетом користуються колишні воїни — ветерани Великої Вітчизняної війни. Серед них механік-наладчик, колишній командир артилерійської батареї Колобков Герман Іванович (кавалер ордена Слави и семи медалей), молодший лейтенант запасу — кавалер ордена Слави III ступеня, нині головний інженер УВП В. О. Скляров, підполковник запасу кавалер багатьох орденів і медалей інспектор по кадрах С. С. Волков, інваліди Великої Вітчизняної війни Ю. В. Найдорф, А. А. Іванов та інші. Про одного з них розкажу більш детально.

Н. Е. СОФІЄВ.

ЗГАДУЮЧИ БУРЕМНІ РОКИ...

На стенді в Червоному кутку УВП висить фотознімок чорнявого чоловіка, внизу підпис: «Колишній льотчик — капітан запасу Софієв Нуріель Еманyїлович...» Його груди прикрашають два ордени Червоної Зірки, медаль «За бойові заслуги» та ще вісім нагород.

В ратній біографії Н. Е. Софієва періоду війни значаться денні і нічні, одиночні і групові бойові вильоти на позиції ворога, бомбові удари по зосередженнях військ противника, по залізничних станціях і вузлах, морських портах. В ті роки Н. Е. Софієв був льотчиком важкого бомбардувальника далекої дії.

...Самарканд, страшна звістка: війна! Вісімнадцятирічний юнак добровільно вступає до військово-авіаційного училища. Минув час навчання, і ось він — командир повітряного корабля.

В 1943—44 роках фашисти під натиском Радянської Армії відступали. Авіаційний полк, в якому служив льотчик Н. Е. Софієв, з прифронтових аеродромів Умані та Калинівки завдав масовані удари по ворожих тилах. Чим далі відступав ворог, тим ближче до ворожого лігва переміщувався полк. Аеродром Мелець в Польщі. Звідси екіпаж важкого бомбардувальника Н. Е. Софієва у складі шести чоловік здійснював одиночні нічні і групові вильоти для ударів по залізничних вузлах та по морському порту Гданськ. У Н. Е. Софієва збереглася «льотна книжка» воєнних років.

— Особливо жарко було в квітні 1945 року перед Берлінською битвою,— згадує льотчик.— Спали в кабінах, туди нам приносили їжу. За три дні — 1, 2, і 4 квітня екіпаж здійснив п'ять бойових вильотів на крупний опорний пункт Бреслау і скинув десятки тонн бомб на ворога.

Останні бойові вильоти льотчик Н. Е. Софієв здійснив на Берлін 20, 27 і 30 квітня.

Після війни льотчик авіації далекої дії капітан Н. Е. Софієв продовжував службу на одному з аеродромів республіки, а в 1961 році вийшов у запас, зв'язавши своє життя з Вінницьким УВП. З 1962 року він працює у нас.

Нуріель Еманyїлович — старший товарознавець. Його головний обов'язок — забезпечити виробництво необхідною сировиною та матеріалами. З цим він справляється успішно. За період його роботи підприємство працює ритмічно, з місяця в місяць перевиконуючи план, не має простоїв і зривів.

Ось уже десять років Н. Е. Софієв беззмінно очолює місцевий комітет профспілки УВП, проявляючи постійну турботу про оздоровлення, культурний відпочинок і побутові умови трудящих глухих. Комуністи підприємства обрали його членом партійного бюро. Третій рік він є пропагандистом комсомольського гуртка, де навчається 18 юнаків та дівчат. Нуріель Еманyїлович частий гість у Будинку культури глухих, в гуртожитку, на виробничих дільницях. Він часто виступає з політінформацією і доповідями.

Готуючись відзначити 30-річчя звільнення України від німецько-фашистських загарбників, на підприємстві поновили наочну агітацію, стенд з портретами учасників Великої Вітчизняної війни. З трудящими проводяться бесіди та зустрічі, екскурсії по місцях відгримілих боїв. Влітку проведено поїздку по партизанських стежках та на місце колишньої ставки Гітлера «Вервольф» поблизу Коло-Михайлівки.

І. ШАПЄЄВ,
майор запасу.

СЛАВНЕ ПІВСТОЛІТТЯ

ВЕЛИКИЙ шлях пройшла Донецька обласна організація Українського Товариства глухих за 50 років свого існування. Знедолені в минулому, що знаходилися за бортом людського суспільства, глухі, після перемоги Великого Жовтня здобули рівні права з усіма громадянами молодої Країни Рад, включившись в активне політичне і трудове життя. Розрізнені, без будь-якої ідейної згуртованості між собою до революції, глухі з перших днів Радянської влади почали об'єднуватися, щоб разом розв'язувати спільні питання.

Перші кроки до об'єднання глухих було зроблено в м. Донецьку 15 жовтня 1924 року.

В цей день відбулися перші організаційні збори, а до дня 8-ї річниці Великого Жовтня на першій Вседонбаській нараді було обрано оргбюро глухонімих, яке згуртувало навколо себе глухих.

З 1924 по 1933 рік існувало Донецьке об'єднання. У цей період в Слов'янську та Донецьку були відкриті клуби глухонімих, а з жовтня 1929 року почала функціонувати Слов'янська учбово-виробнича майстерня. У 1930—1933 роках на хуторі Карачурино Старобешівського району була організована комуна глухонімих.

У 1933 році після утворення Українського Товариства глухих розрізнені організації глухонімих Донеччини були згуртовані навколо облвідділу, що успішно виконав завдання по залученню глухих до суспільно-корисної праці, по дальшому підвищенню їх політичної та трудової діяльності.

У створенні обласного відділу УТОГ великий внесок зробили його організатори, товариші: П. К. Набоченко, П. К. Сутягин, Я. С. Ширман, Я. Г. Радомський, С. В. Кабанов, А. І. Москаленко, М. І. Плінер, М. Д. Радомська, В. І. Любарець, А. В. Рощупкин, А. Є. Швець, Б. В. Старушинський, Б. М. Туркін, М. А. Поляков, В. Ф. Лоос, І. Т. Криволапов, І. П. Лавринюк, А. К. Лисенко, Г. О. Бондаренко, О. М. Фудим, а також С. С. Ширман та Є. А. Єрьоміна, яких розстріляли німецько-фашистські загарбники.

Дальшому розвитку Донецького обласного відділу УТОГ перешкодила Велика Вітчизняна війна. В роки окупації Донбасу німецько-фашистські загарбники знищили і розікрали товаро-матеріальних цінностей Товариства на 1 мільярд 145 мільйонів 200 тисяч карбованців (в масштабах старих цін). Але після звільнення Донбасу від гітлерівців в жовтні 1943 року знову було відновлено роботу Донецького облвідділу.

В 1944—1946 роках починають працювати навчально-виробничі майстерні в Донецьку, Слов'янську, Єнакієво, Артемівську та в Жданові. Завдяки ентузіазму та наполегливості трудівників, один за другим встають з руїн корпуси виробничих підприємств.

Глухі трудівники повністю відновили зруйновані війною підприємства, домоглися нових трудових успіхів. Сьогодні вони, як і всі радянські люди, гаряче відгукнулися на заклик партії та уряду й активно підтримують патріотичні починання колективів передових підприємств країни. Всі вони беруть участь в русі за економію і бережливість, за пошуки нових резервів виробництва.

Широкого поширення серед членів УТОГ Донеччини, як на підприємствах Товариства, так і в державній промисловості та сільському господарстві, знайшла ви-ща форма соціалістичного змагання — рух за комуністичне ставлення до праці.

Серед глухих робітників немало таких, чия самовіддана праця високо оцінена Радянським урядом. Так, робітник ремонтно-будівельного управління № 2 міста Донецька І. Є. Кобелєв нагороджений орденом «Знак Пошани», груди робітника Донецького виробничого об'єднання «Єлектромагніт» В. П. Шумейка прикрашає орден Трудового Червоного Прапора, а робітниця Л. Ф. Лобунцова нагороджена медаллю «За трудову відзнаку», директор Артемівського УВП Г. О. Бондаренко — орденом Трудового Червоного Прапора.

Високо оцінено працю глухих і в сільському господарстві. Доярку артілі «Шлях до комунізму» Артемівського району К. І. Кравченко нагороджено орденом Трудового Червоного Прапора.

Міцніє, вдосконалюється виробнича база Товариства, зростають його люди — майстри своєї справи і новатори виробництва. На Артемівському УВП завершено спорудження п'ятиповерхового будинку. На Донецькому виробничому об'єднанні закінчується будівництво головного виробничого корпусу — триповерхового будинку. Крім цього, в обласному центрі споруджується новий культзаклад на 400 місць зі спортзалом.

Вся багатогранна виховна і освітня робота в основному зосереджена в клубних установах. Щодня відкривають свої двері для відвідувачів 13 будинків культури, один клуб та 8 червоних кутків.

Культзаклади Товариства охоплюють всі групи глухих з урахуванням їх професійних і вікових особливостей, використовуючи найбільш дійові форми і методи роботи — популярні лекції, бесіди, тематичні вечори, читацькі конференції і диспути, мімічні перекази художньої літератури, вечори запитань і відповідей. Широке розповсюдження в роботі культзакладів набули молодіжні клуби за інтересами, вечори трудової слави, посвячення в робітники, вшанування ветеранів праці та інше.

В будинках культури, клубах постійно організовуються перегляди телепередач, огляди і виставки гуртків «Вмілі руки», працюють самодіяльні драматичні, естрадні та хореографічні гуртки. В обласному Будинку культури працює любительська кіностудія.

Дальшого розвитку в Товаристві набула бібліотечно-масова робота. Жваво і цікаво проходять читацькі конференції, ведеться широка пропаганда новинок політичної, художньої та технічної літератури. У 14 бібліотеках налічується близько 29 тисяч примірників книг.

Особливе місце в роботі культосвітніх закладів Товариства займає художня самодіяльність. У 18 драматичних, хореографічних і естрадних колективах багато здібних виконавців. Драматичні колективи Донецького обласного будинку культури та підприємства УТОГ на республіканському фестивалі художньої самодіяльності в 1972 році за високу виконавську майстерність нагороджені дипломами, а окремі виконавці одержали звання лауреатів фестивалю. Їм присуджено 2 срібні і 8 бронзових медалей, дипломи другого та третього ступенів.

Культосвітні заклади залучають молодь в різні спортивні секції, які об'єднують понад 800 чоловік. Глухі спортсмени беруть участь у змаганнях разом з чуючими, підвищуючи свою майстерність. Серед глухих спортсменів Донеччини сьогодні налічується один майстер спорту і чотири кандидати в майстри. Вони успішно виступають як на обласних, так і на республіканських змаганнях. 370 фізкультурників мають перший, другий і третій спортивні розряди.

Донецьке виробниче об'єднання «Електромагніт» в обласній спартакіаді по Всесоюзному комплексу ГПО зайняло перше місце, а на республіканській — третє.

Поруч з цим, обласний відділ УТОГ багато уваги приділяє поліпшенню виробничих, культурно-побутових і матеріальних умов трудящих глухих. Тільки за останні 4 роки на кошти Товариства за пайовою участю виконкомів депутатів трудящих одержано 200 квартир. Тепер більшість сімей глухих мають хороші впорядковані квартири.

Своє 50-річчя Донецький обласний відділ Українського товариства глухих зустрічає з добре розвиненою виробничою базою, помітними успіхами в культурному і житловому будівництві, з новим припливом трудової і політичної активності членів УТОГ, які прагнуть з честю виконати високі планові завдання і соціалістичні зобов'язання, взяті на четвертий, визначальний рік дев'ятої п'ятирічки. Підсумки роботи облвідділу за дев'ять місяців показують, що підприємства, відділи і культзаклади успішно беруть накреслені рубежі.

П'ятдесятиріччя Донецького облвідділу УТОГ — це історія зародження Товариства, його розвитку, його виробничої бази, культури, народної творчості.

ЗА ВЕЛІННЯМ СЕРЦЯ

Напередодні 30-річчя звільнення Радянської України від німецько-фашистських загарбників, особливо гостро згадуються дні фронтові, жорстокі бої, в яких довелося безпосередньо брати участь, бути свідком ряду подвигів патріотів Батьківщини.

У боях за нашу Батьківщину, за Радянську Україну народжувались десятки і сотні героїв. Ми пам'ятаємо їх, з ким ділили радість успіхів і гіркоту невдач, з ким жили, йшли до перемоги. Ми пам'ятаємо живих і мертвих, для нас немає безіменних героїв.

У боях за Київ загинув смертю хоробрих комісар 206-ї стрілецької дивізії, душа, улюбленець солдат, полковий комісар Октябрський. Але він продовжував залишатись в строю, жити у серцях солдат і офіцерів, в їх ратних ділах, у серці його бойової подруги.

У листі на ім'я Верховного Головнокомандуючого Збройними Силами СРСР його дружина Валентина Октябрська просила прийняти їх сімейні збереження і на ці кошти побудувати танк під назвою «Бойова подруга» і дозволити їй повести його в бій.

У 1943 році, після закінчення навчання на механіка-водія Валентина Октябрська прийняла на Челябінському заводі свій танк «Бойова подруга» і в складі одного із екіпажів повела його в наступ. Сміливі і відважні були атаки екіпажу. Світла любов, жадоба подолати ворога, розрахуватись за смерть чоловіка, за зруйновані міста і села України повели її через великі випробування війни. Танкісти всіляко оберігали «Бойову пудругу», прикривали від ворожого вогню.

У бою на Львівсько-Сандомирському плацдармі танк «Бойова подруга» зазнав важкого пошкодження — майже всі члени екіпажу загинули. Була смертельно поранена і механік-водій цього танка.

Указом президії Верховної Ради СРСР відважний танкіст Валентина Октябрська була посмертно нагороджена вищою нагородою Батьківщини — орденом Леніна і Золотою Зіркою Героя.

Я. ШАТНИЙ,

інженер-майор запасу, колишній офіцер штабу 206-ї стрілецької дивізії.

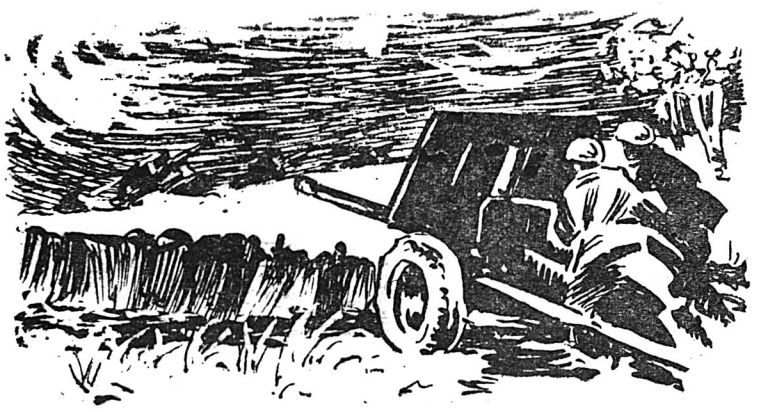

Мужній вершник

До 70-річчя з дня народження М. Островського у видавництві «Радянський письменник» вийшла з друку книга І. Цюпи «Мужній вершник». В книзі відтворено подвижницьке життя Прометея комсомолії на початку її становлення, партійний, життєвий і літературний подвиг М. Островського.

Книга побудована на документальних матеріалах. В ній читач зможе не тільки відчути, а й глибоко заглянути в світогляд автора невмируших творів «Як гартувалася сталь» і «Народжені бурею».

Прикутий тяжкою недугою до ліжка, оточений вічною темрявою, він виявив таку силу духу, таку витримку, яка піднесла його над безсиллям тіла, відкрила небачене джерело людських можливостей.

Загартовані, як сталь, народжені в бурях революційних боїв, молоді комунари і досі лишаються прикладом для наслідування. Книга може стати корисним порадником, допоможе краще зорієнуватися в житті, викличе потребу ще раз прочитати літературну спадщину М. Островського.

Ф. ТАЙГОДІ.

У НАШИХ БІЛОРУСЬКИХ ДРУЗІВ

ВОНИ ВЕДУТЬ ПЕРЕД

Добра слава лине на Барановицькому учбово-виробничому підприємстві глухих про взуттєвика Б. М. Азарка. За успіхи, досягнуті у виконанні й перевиконанні планів та соціалістичних зобов'язань, Бориса Миколайовича у цьому році нагороджено орденом «Знак Пошани». Взуттєвик Б. М. Азарко достроково завершив виконання особистої п'ятирічки і вже сьогодні працює в рахунок 1976 року.

Його приклад наслідують інші трудівники підприємства. Серед них В. А. Шаколіда, Н. П. Коктиш, В. І. Тарабаш, швеї Т. І. Жданович, О. П. Тихомирова та інші.

На підприємстві в четвертому році п'ятирічки реалізовано товарів народного споживання в рахунок білоруського надпланового мільярда більш як на 60 тисяч карбованців. Розгорнувши боротьбу за ощадливість та бережливість, робітники і службовці в нинішньому році вже зберегли сировини та матеріалів на 6,5 тисячі карбованців. У постійному творчому пошуку перебувають новатори виробництва В. Єфімович, Б. Карапетов, М. Барбарич та інші. З початку п'ятирічки вони впровадили у виробництво понад сорок раціоналізаторських пропозицій, що спрямовані на поліпшення технології виробництва, підвищення продуктивності праці і якості продукції, а також на поліпшення умов праці.

Великі перспективи відкриваються перед колективом на майбутнє. В експлуатацію здано чотириповерховий виробничий корпус, де вже встановлено нове технологічне обладнання та машини. Тут, в світлих і просторих приміщеннях, працюватимуть колективи швейного та взуттєвого цехів. Старе виробниче приміщення буде переобладнано. Тут розмістяться медпункт, побутові кімнати, а також контора підприємства.

Четвертий, визначальний рік дев'ятої п'ятирічки наближається до завершення. В ці дні соціалістичне змагання на підприємстві набирає ще ширшого розмаху і нової якісної форми. Більшість передовиків виробництва продовжують трудове суперництво за найбільший особистий внесок в дев'яту п'ятирічку, за повсякденне зростання продуктивності праці і підвищення якості продукції, за максимальну передачу досвіду молодим трудівникам.

І. МАЛАЩУК,

інструктор Брестського обкому профспілки.

КОРОТЕНЬКІ ОПОВІДАННЯ

МАТИ

Йшла війна.

Міліціонери приїхали в село надвечір. Їх зелений грузовик проплив по вузькій сільській вулиці і зупинився біля хати Славиних. Від хати до хати поповзла по селу важка і глуха новина: Яків Славин — дезертир...

Міліціонери нишпорили у торішній соломі, заглядали в льох, лазили на горище. Капітан у зеленому кашкеті похмуро сидів на кухні, писав протокол обшуку, іноді задаючи запитання дружині Якова, яка сиділа біля печі, заплаканій жінці, молодій, але скорботно пов'язаній чорною хусткою.

А стара мати Якова сиділа на лаві біля ганку, дивилась як ходять по двору чужі люди, і ніщо не відбивалось на її зморшкуватому, сухому обличчі.

Прийшов сержант, струшуючи з рукавів пилюку, доповів, що не знайшли. Капітан дописав протокол, показав його дружині Якова. І тут на кухню зайшла мати. Різкими і важкими стали її зморшки. Вона підійшла до капітана.

— Тут він... Підемо, я покажу...

Зойкнула і завмерла жінка біля печі, а мати пішла з хати — втомлено і згорблено, як багато разів щодня ходила з поля додому після важкої праці.

На городі, де поряд з картоплею зеленіла смуга дикої трави, мати нахилилась, взялась рукою за траву, і велика дернина поповзла вбік. Міліціонери розкидали дерен, підняли ляду з дощок. На дні ями, на соломі лежав Яків, він похмуро дивився в обличчя людям.

— Спасибі, мамо! — сказав капітан.

А вона йшла по стежині до хати, де народилась і прожила довге життя, і жодного разу не збилась із стежки. І знову втомлено сіла на сходинку ганку. Йшла війна...

М. НИРОВ.

Вінниця.

Три дні (2—3—4 жовтня) у приміщенні Київського Палацу культури ім. А. В. Луначарського тривав республіканський конкурс любительських фільмів кіностудій та гуртків культзакладів УТОГ. У ньому взяли участь кіноаматори Київського, Волинського, Дніпропетровського, Харківського, Житомирського, Запорізького, Львівського, Одеського, Донецького, Івано-Франківського, Сумського, Херсонського, Кіровоградського, та Черкаського обласних відділів УТОГ.

КІНОКОНКУРС-74

За цей час журі, до складу якого входили кінооператор, голова комісії по роботі з кінолюбителями Спілки кінематографістів УРСР О. О. Панкратьєв, кінознавець, кінодраматург, завідуючий фотокіновідділом Центрального будинку народної творчості УРСР А. О. Ципенюк, драматург, член Київського Комітету драматургів В. Ф. Малаков та лауреат республіакнських, Всесоюзних і міжнародних конкурсів любительських фільмів студент кінорежисерського факультету Київського державного інституту театрального мистецтва Ю. М. Гальперін, оглянуло п'ятдесят представлених на конкурс документальних та ігрових кінострічок (8-ми та 16-міліметрового формату), що розповідають про трудові будні виробничих колективів Товариства, переможців Всесоюзного соціалістичного змагання за дострокове виконання завдань дев'ятої п'ятирічки, їх передовий досвід і методи роботи, фільмів, що сприяють трудовому й патріотичному вихованню членів УТОГ та розвитку у глухих естетичних смаків, фільмів про зустрічі з прекрасним.

Найкращими за одностайним рішенням журі визнано фільми «Весна Петра Главацького» (студія Балтського клубу глухих Одеської області) та «Зустріч з прекрасним» і «Жанна» (студія «Маяк» при Одеському будинку культури УТОГ). Автори їх відзначені дипломами та першими грошовими преміями.

Дипломами й другими грошовими преміями відзначено студію Донецького будинку культури глухих за фільми «Всі мої сини» й «Місто, в яке я закоханий» та індивідуального кінолюбителя, члена УТОГ з міста Нікополя Дніпропетровської області В. Інфікратова за фільми «Життя глухих Придніпров'ям», «Сосновий бір» — здравниця глухих» і «Нікопольська кінопанорама».

Дипломи й треті грошові премії присуджено студії Харківського будинку культури глухих за фільми «Червоні косинки» і «Репортаж для газети» та студії Івано-Франківського будинку культури УТОГ за фільм «Трудівниця».

Дипломом і заохочувальною премією нагороджено студію «Промінь» Сумського будинку культури за фільм «Острів скарбів».

Дипломами відзначено також студію Житомирського будинку культури за кіножурнали «Наші будні» (№ 5 і № 7) та особисто керівника цієї студії Героя Радянського Союзу В. Д. Радченка за фільм «Люди, будьте пильні», студію «Граніт» Черкаського будинку культури за фільм «Ніхто не забутий, ніщо не забуте», студію «Карпати» Івано-Франківського будинку культури глухих за фільми «Пісня і праця» й «Карпатські етюди», студію Луцького будинку культури глухих за фільм «Наша праця й відпочинок» та студію «Каменяр» Львівського будинку культури глухих за кіножурнал «Крос бадьорості і здоров'я».

СЕРЕД КНИГ

Рекомендаційний список літератури до 30-річчя визволення України від німецько-фашистських загарбників.

РУДНЕВ С. В. Легендарный рейд (Дневник о Карпатском рейде. Письма). Ужгород. «Карпаты». 1967, 200 стр.

САБУРОВ О. М. Відвойована весна. К., Політвидав України, 1972, 736 стор.

ФЕДОРОВ О. Підпільний обком діє. К., Політвидав України, 1971, 710 стор.

ФЕДОРОВ О. Остання зима. К., Політвидав України, 1972, 340 стор.

ШИЯН А. І. Партизанський край. (Вид. перероб. й доп.). К., «Дніпро», 1971, 382 стор.

ГОВОРЯТ ПОГИБШИЕ ГЕРОИ. Предсмертные письма советских борцов против немецко-фашистских захватчиков (1941—1945 гг.). Изд. 4-е. испр. и доп. М., Политиздат. 1973, 496 стр.

ЗБАНАЦЬКИЙ Ю. Ми — не з легенди. К., «Рад. письменник», 1973, 700 стор. (Б-ка «Мужність»).

СМИРНОВ С. Сім'я. К., «Молодь», 1970, 168 стор. (Герої, роки, звершення).

ЛЕЛЮШЕНКО Д. Д. Москва — Сталинград — Берлин — Прага. Записки командарма. Изд. 2-е, испр. и доп. М., «Наука», 1973, 408 стр. (Вторая мировая война в исследованиях, воспоминаниях, документах).

ГРЕЧКО А. А. Освобождение Киева. Краткий воен., ист. очерки М., «Знание», 1973, 96 стр.

КОРСУНЬ-ШЕВЧЕНКІВСЬКА БИТВА. К., Політвидав України, 1968, 288 стор.

ГРЕЧКО А. А. Через Карпаты. Изд. 2-е, доп. М., Воениздат, 1972, 482 стр.

ЧУЙКОВ В. И. Конец третьего рейха. М., «Советская Россия», 1973, 300 стр.

ВЕСЕЛИМ ОЛІВЦЕМ

Консервативний «маринад»

— Ще й досі мене пам'ятають!..

мал. **В. СТЕПАНЕНКА.**

Редактор О. БОРИМЧУК.

КОРОТКО

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. У зв'язку з 30-річчям з дня визволення України від німецько-фашистських загарбників, члени УТОГ Дніпропетровська побували на екскурсії у Полтаві.

Ознайомившись з історичними місцями Полтави, дніпропетровці відвідали пам'ятник Невідомому Солдату, де віддали шану загиблим у Великій Вітчизняній війні.

Р. ГОЛЬДМАН.

★ ★ ★

РОЗДІЛЬНА. (Одеська обл.). Готуючись відзначити Всесоюзний День працівників сільського господарства, Роздільнянський районний відділ УТОГ Одеської області провів зліт передовиків сільського господарства. З доповіддю про хід виконання соціалістичних зобов'язань членів УТОГ, які працюють в сільському господарстві, виступила завідуюча районним відділом УТОГ Є. Сергієнко.

В обговоренні доповіді виступили Н. Завальчук, А. Коротков, П. Сандул, В. Волков, які запевнили учасників зльоту, що соціалістичні зобов'язання четвертого року п'ятирічки будуть виконані успішно.

Доярка колгоспу «Заповіт Леніна» А. Яра взяла зобов'язання надоїти по три тисячі кілограмів молока від кожної фуражної корови. Телятниця радгоспу «Роздільнянський» О. Сандул обслуговує 70 голів молодняка і добилася приросту живої ваги тварин по 500 грамів за добу.

Адміністрація радгоспів, правління колгоспів Роздільнянського та В.-Михайлівського районів Одеської області відзначили працю глухих трудівників Почесними грамотами та грошовими преміями.

Активісти клубу організували виставку овочів та фруктів «Дари осені».

Ю. ГЕР.

★ ★ ★

СЛОВ'ЯНСЬК. Вже місяць, як на учбово-виробничому підприємстві приступила до виготовлення електропатронів і здвоєного вимикача бригада у кількості 18 чоловік.

Готуючи гідну зустріч 30-річчю визволення України від німецько-фашистських загарбників, першими освоїли нову продукцію колишні швенйики Н. Бутко та З. Підгайна.

І. БЕЗІМЕННИЙ.

★ ★ ★

Нещодавно передовики виробництва Ровенського УВП відвідали Мінськ. Незабутнє враження залишила по собі ця екскурсія. Члени УТОГ побували на священних місцях, де захоронені сотні тисяч радянських людей, які загинули в час фашистської навали в роки Великої Вітчизняної війни 1941—1945 років на території Білорусії.

Багато знали трудівники нашого підприємства про злочини фашистських катів, але, відвідавши меморіал Хатинь, жоден не зміг приховати сліз. Кожний з присутніх схилив голову перед пам'ятником живим та мертвим — вічним вогнем і трьома струнками берізками, що символізують життя і смерть.

Екскурсанти відвідали також Мінський музей Великої Вітчизняної війни.

Дуже сподобався нам Мінськ, який відбудовано заново. Земля Янки Купали стала ще прекраснішою. Розцвіла парками і садами, прикрасилася широкими вулицями і площами.

Від'їжджаючи додому, ми були дуже задоволені побаченим і щиро дякували братам-білорусам за гостинність і сердечність.

Н. СУШКО,
перекладач Ровенського УВП.

КОРОТКО

ОДЕСА. Тут, в Будинку культури УТОГ проведено конкурс робіт фотолюбителів. Конкурс пройшов під девізом: «Батьківщина, праця, радянська людина».

Серед робіт, представлених на конкурс, фото слюсаря А. Кокола, робітника заводу ім. Жовтневої революції В. Кузнецова, художника В. Людвика. Темі материнства присвятив свої знімки робітник Г. Чичмеджі. Художниця Будинку культури Г. Кристино представлена на конкурсі роботами «Ніхто не забутий», «План виконано», «Одеса будується» та інші.

Рішенням журі кращі фото будуть надіслані на республіканський фотоконкурс УТОГ.

Г. ЮХИМЕНКО.

★ ★ ★

МИКОЛАЇВ. Тут 26 вересня закінчились змагання з волейболу серед 16-ти чоловічих і жіночих команд першої групи.

У п'ятиденній впертій боротьбі першість вибороли спортсмени чоловічої команди Житомира, на другому місці — спортсмени Києва, на третьому — волейболісти Миколаївської області.

Серед жіночих команд на перше місце вийшли волейболістки Києва, друге місце завоювали спортсменки Запорізької області, на третьому — збірна команда Одеської області.

В. ЯЦЕНКО,
директор Миколаївського будинку культури УТОГ.

★ ★ ★

СТРИЙ. Тут відбулися обласні змагання з настільного тенісу, у яких взяли участь спортсмени Львова, Дрогобича, Стрия, Бродів.

У змаганнях на особисту першість області серед чоловіків на перше місце вийшли спортсмени Дрогобича, на друге — Стрия, третє — тенісисти Львова.

Серед жінок на перше місце вийшли тенісистки м. Броди.

Переможці особистої першості з настільного тенісу візьмуть участь у республіканських змаганнях.

Р. ЗБОРІВСЬКИЙ.

ВЕЧІР ВЕТЕРАНІВ

КІРОВОГРАД. Велику роботу по вшануванню ветеранів Великої Вітчизняної війни веде молодіжний патріотичний клуб «Факел», який майже рік функціонує при Кіровоградському будинку культури глухих.

Відбулось десяте засідання клубу «Факел».

Гостями на ньому були учасники Великої Вітчизняної війни — працівники Будинку культури Іван Пилипович Пігарєв, Василь Якович Таран та почесний гість Михайло Васильович Кондрашов.

Біля входу в Будинок культури учасники художньої самодіяльності та працівники клубу прикріпили їм червоні гвоздики, запросили до святково прибраного залу.

Відкрилась завіса. На сцені, під барельєфом Ілліча — прапор Української Радянської Соціалістичної Республіки. Ліворуч—обеліск прикрашений квітами, палає червона зірка.

У залі лунають слова ведучих вечора-зустрічі: «Пам'яті наших батьків і матерів, братів і сестер, пам'яті загиблих і живих героїв присвячується...»

Хвилина мовчання заповнює серця присутніх спогадами про буремні роки Великої Вітчизняної війни.

І ось, затамувавши подих, слухає зал листи з фронту Миколи Кузнецова, Муси Джаліля, лейтенанта Силіна, Вадима Усова, героїв Брестської фортеці, Одеси, Сталінграда — героїв, що полягли за щастя майбутніх поколінь співвітчизників.

Друга частина вечора називалась: «Слухайте тих, хто не бачив війни».

Зі сцени зазвучали вірші молодих поетів, листи з цілинних земель, репортажі комсомольців з БАМу, новобудов п'ятирічки.

Остання частина вечора носила назву: «Виступають учасники війни...».

Спогадами про свої бойові шляхи поділилися сержанти запасу Пігарєв та Таран. З цікавою розповіддю виступив ветеран війни, льотчик штурмової авіації Кондрашов. Йому довелось побувати на багатьох фронтах війни, і закінчив її він аж у Відні.

На закінчення урочистої частини прозвучав вірш-посвячення «Загиблим героям» Г. Стоберського у виконанні автора.

Ветеранам війни було вручено пам'ятні сувеніри. Учасники художньої самодіяльності Будинку культури виступили з тематичним концертом.

Такі тематичні вечори і зустрічі по вшануванню учасників війни, розповіді про загиблих героїв мають велике виховне значення. Співаючи славу батькам та братам, молодь і сама вчиться бути гідною них.

В наших серцях навічно залишиться пам'ять про тих, кого немає з нами, хто захистив нас і нашу рідну Вітчизну від фашизму.

Г. СКІФ.

Наша адреса: 252021, м. Київ-21, Кловський узвіз, 18—20 телефон 93-39-27.

«Наша жизнь» — орган Центрального правления Украинского общества глухих.

ІНДЕКС 60981. Київ, друк. КДВО УТОГ, зам. 1650—9500. 74 р.